

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼ė¼

7/30091
SK 6

Sayı : E-56020453-610-1176-4407/6138
Konu : Yazılı soru önergesi

12.10/2025

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 09/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1660398 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/30091 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüz¼ė¼n¼n 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-1176-4406/6137
Konu : Yazılı soru önergesi

1.3. / 10 / 2025

Sayın Nevroz UYSAL ASLAN
Şırnak Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/30091 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza ve infaz mevzuatımızda "siyasi mahpus" kavramı bulunmamaktadır. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmıştır. Ayrıca 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun, hükümlülerin gruplandırılmasını düzenleyen 24. maddesi ile hükümlünün barındırılması ve yatırılmasını düzenleyen 63. maddesinde "terör suçluları"ndan söz edilmektedir. Buna göre ceza infaz kurumlarında, terör suçlarından hükümlü terör suçluları ile terör suçlarından tutuklu veya hükümlü kişiler barındırılmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Koşullu salıverilme" kenar başlıklı 107. maddesinde, "Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri" kenar başlıklı 108. maddesinde ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun "Koşullu salıverilme" kenar başlıklı 17. maddesinde, koşullu salıverilme süreleri ve oranları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

B) 5275 sayılı Kanunun;

1- "Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması" kenar başlıklı 48. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işleminin yapılmayacağı, ancak bu sürenin hakederek salıverme tarihini geçemeyeceği; dördüncü fıkrasında, infaz edildiği tarihten itibaren disiplin cezasının kaldırılmasında ve iyi hâlin kazanılmasında verilen disiplin cezasının niteliğine göre fıkra da belirlenmiş sürelerin (onbeş gün ilâ bir yıl) esas alınacağı ve bu süreler sonunda yeni bir disiplin cezası almamak ve iyi hâlli olmak koşuluyla bu cezaların kaldırılacağı,

2- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 89. maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra uyarınca yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirme ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı; altıncı fıkrasında, açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tabi tutulma sürelerinin bir yılı geçemeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

5275 sayılı Kanunun 89. maddesinde, 14/04/2020 tarihli ve 7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla yapılan ve yukarıya alınan değişiklikler, 01/01/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

C) 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin;

1- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 109. maddesinin; birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme risklerinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra gereğince yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirmeye yönelik psiko-sosyal ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetleri, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikaları, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı,

2- "Disiplin eylemi nedeniyle iyi hâl kararı verilmesine engel hâller ve şikâyet" kenar başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrasında, gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunda yazılı olup da henüz kaldırılmamış disiplin cezası bulunan hükümlü hakkında iyi hâl kararı verilemeyeceği, hükümlünün iyi hâline ilişkin değerlendirmenin, ancak daha önceden verilmiş olup da disiplin cezası infaz edilmiş ve bu cezası kaldırılmış olanlar hakkında yapılabileceği; ikinci fıkrasında, disiplin cezasını gerektiren bir eylemi işlemiş olmasına rağmen, koşullu salıverilme tarihinde bu eyleminden dolayı disiplin soruşturması henüz sonuçlandırılmayan hükümlüler hakkında iyi hâl kararının verilip verilmemesinin idare ve gözlem kurulunca takdir edileceği; üçüncü fıkrasında, idare ve gözlem kurulunca, hükümlü hakkında, süre belgesindeki muhtemel koşullu salıverilme tarihi de dikkate alınarak iyi hâle ilişkin olarak bir karar verileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

Bu kapsamda idare ve gözlem kurulunca verilen kararlara karşı infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararlarına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz kanun yoluna başvurulabilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Ceza infaz kurumlarında görevli personelin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve buna bağlı olarak çıkarılan ulusal mevzuat ve devletimizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uygun olarak kamu görevini ifa etmeleri amacıyla her yıl hazırlanan eğitim planları dahilinde meslek öncesi ve meslek içi eğitim programlarına katılım sağladığı,

B) İnsan hakları konusunda personele temel eğitim programları içerisinde ceza infaz kurumlarında insan hakları ve insan hakları konu başlıklarında dersler verildiği,

Bunun yanı sıra, müstakil eğitim programı olarak da uzaktan eğitim canlı sınıf ve yerinde eğitim yöntemleriyle ceza infaz kurumlarında insan hakları eğitim programları düzenlendiği, ayrıca Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından tüm kamu personelinin erişimine açılan uzaktan eğitim a-senkron eğitim programlarının da yer aldığı,

C) Eğitim programlarında, insan hakları ve temel kavramlar, insan haklarının özellikleri, insan haklarının tarihsel gelişim süreci, insan haklarının kuşaklar halinde gelişim süreci, Avrupa Konseyi insan hakları koruma sistemi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi, dünyada ve ülkemizde insan hakları konusunda gelişmeler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru ve karar süreci, AIHM karar örnekleri, Anayasa Mahkemesi kararları gibi konularda personelin teorik bilgi yanında iş yaşamında davranışa dönüştürebileceği bilgi ve beceri kazandırılmasının hedeflendiği,

Bununla birlikte, ceza infaz kurumuna yeni başlayan personele yönelik düzenlenen aday memurluk, yetiştirme eğitimleri ve uyum eğitimleri içeriğinde infaz mevzuatı dersine yer verilmeyle birlikte infaz biriminde görev yapmakta olan personele yönelik olarak da infaz işlemleri eğitiminin müstakil eğitim olarak düzenlendiği,

Ç) İdare ve gözlem kurulu üyelerine yönelik olarak ise mevzuata uygun işlem gerçekleştirilmesi ve uygulamada birliğin sağlanması amacıyla "İyi Hal Uygulamaları Eğitimi" gerçekleştirildiği,

Anlaşılmıştır.

IV- Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 24/07/2025 tarihli cevapta;

A) Soru önergesinde adı geçen hükümlünün Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı, hakkında Kurum İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 17/06/2025 tarihinde verilen iyi halli olmadığına dair kararın infaz hâkimliği ve ağır ceza mahkemesinin denetiminden geçerek kesinleştiği,

B) Kurumda tüm iş ve işlemlerin mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü,

C) Soru önergesinde belirtilen aksi yöndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

